

***Suvestinė redakcija nuo 2023-01-01***

*Įstatymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [78-2359](#), i. k. 1001010ISTAI-1908*

***Nauja redakcija nuo 2013-01-01:***

*Nr. [XI-2065](#), 2012-06-12, Žin. 2012, Nr. 69-3530 (2012-06-21), i. k. 1121010ISTA0XI-2065*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS  
VALSTYBĖS REZERVŲ  
Į S T A T Y M A S**

2000 m. rugpjūčio 31 d. Nr. VIII-1908  
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS  
BENDROSIOS NUOSTATOS**

**1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas**

1. Šis įstatymas nustato Lietuvos valstybės rezervo (toliau – valstybės rezervas) sudarymą, kaupimą, tvarkymą ir administravimą.

2. Šis įstatymas netaikomas:

- 1) naftos produktų ir naftos valstybės atsargoms, išskyrus šiame įstatyme nustatytus jų panaudojimo atvejus ir tvarką;
- 2) kariuomenės materialinių išteklių atsargoms.

**2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos**

1. **Valstybės rezervas** – mobilizaciniais, ūkio, sveikatos, krizės valdymo, susisiekiimo ir krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos funkcionavimo ir nukentėjusių gyventojų poreikiams tenkinti ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu ir jų padariniams likviduoti, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį ar kitais šio įstatymo nustatytais atvejais, skirtos:

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

*Nr. [XIV-1651](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26608*

1) lėšos;

2) valstybės lėšomis įsigytos materialinių išteklių atsargos;

3) materialinių išteklių atsargos, kurių pirkimas valstybės lėšomis nustatytas pagal preliminarįsias viešojo pirkimo–pardavimo sutartis (toliau – preliminariosios sutartys) ir (arba) rezervavimo sutartis.

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

*Nr. [XIV-933](#), 2022-03-10, paskelbta TAR 2022-03-16, i. k. 2022-04821*

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

*Nr. [XIII-2258](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-03, i. k. 2019-10928*

*Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362*

2. **Valstybės rezervo administravimas** – valstybės rezervo koordinatoriaus, valstybės rezervo tvarkytojų ir valstybės rezervo atsakingųjų saugotojų funkcijų įgyvendinimas sudarant, kaupiant ir tvarkant valstybės rezervą.

3. **Valstybės rezervo atsakingasis saugotojas** – valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas teisės aktų nustatyta tvarka sauganti ir įtraukianti į apskaitą biudžetinė įstaiga, valstybės įmonė, savivaldybės įmonė, taip pat akcinė bendrovė ar uždaroji akcinė bendrovė, kuriose valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklauso akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 visų balsų šių bendrovių visuotiniuose akcininkų susirinkimuose.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1320](#), 2014-11-11, paskelbta TAR 2014-11-18, i. k. 2014-17044

4. **Valstybės rezervo kaupimas** – valstybės rezervo lėšų pervedimas į atskirą valstybės izdo sąskaitą Lietuvos banke, materialinių išteklių įsigijimas ir perdavimas valstybės rezervo atsakingajam saugotojui, taip pat materialinių išteklių atsargų rezervavimas, prireikus perdavimas valstybės rezervo tvarkytojui.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIV-933](#), 2022-03-10, paskelbta TAR 2022-03-16, i. k. 2022-04821

5. **Valstybės rezervo koordinatorius** – Nacionalinis krizių valdymo centras, koordinuojantis valstybės rezervo tvarkytojų veiklą.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIV-1651](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26608

6. **Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos** – būtiniausios žemės ūkio ir maisto produktų, civilinės saugos priemonių, medicinos, susisiekimo ir kitos atsargos.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

6<sup>1</sup>. **Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų rezervavimo sutartis** (toliau – rezervavimo sutartis) – Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nustatyta tvarka sudaroma pirkimo sutartis, pagal kurią tiekėjas už sutartyje nustatytą atlyginimą rezervuoja valstybės rezervo tvarkytojui materialinių išteklių atsargas ir prireikus jas perduoda nuosavybės teise už sutartyje nustatytą kainą.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIV-933](#), 2022-03-10, paskelbta TAR 2022-03-16, i. k. 2022-04821

7. **Valstybės rezervo naudojimas** – valstybės rezervo lėšų ir materialinių išteklių atsargų panaudojimas šio įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka.

8. **Valstybės rezervo sudarymas** – valstybės rezervo lėšų dydžio, materialinių išteklių

atsargų nomenklatūros ir kiekio bei sukaupimo terminų ir saugojimo sąlygų nustatymas.

**9. Valstybės rezervo tvarkymas** – valstybės rezervo lėšų naudojimas, valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų įsigijimas, apskaita, laikymas saugojimo vietose, jų keitimas, atnaujinimas, nurašymas, naudojimas, atkūrimas, preliminarinių ir (arba) rezervavimo sutarčių sudarymas ir vykdymo priežiūra.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

Nr. [XIV-933](#), 2022-03-10, paskelbta TAR 2022-03-16, i. k. 2022-04821

**10. Valstybės rezervo tvarkytojas** – Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota valstybės institucija, organizuojanti valstybės rezervo atitinkamos rūšies materialinių išteklių atsargų sudarymą, kaupimą ir tvarkymą.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIV-1651](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26608

**11.** Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos karo padėties įstatyme, Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatyme, Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatyme, Viešųjų pirkimų įstatyme, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatyme.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

Nr. [XIV-933](#), 2022-03-10, paskelbta TAR 2022-03-16, i. k. 2022-04821

Nr. [XIV-1651](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26608

### **3 straipsnis. Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo ir tvarkymo teisiniai pagrindai**

Sudarydamos, kaupdamos ir tvarkydamos valstybės rezervą, valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ar įmonės privalo vadovautis šiuo įstatymu, Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymu ir Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymu.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIV-1651](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26608

### **4 straipsnis. Valstybės rezervo sudėtis**

1. Valstybės rezervą sudaro šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyti objektai.

2. Valstybės rezervo lėšos yra skirtos materialiniams ištekliams įsigyti, gelbėjimo ir atstatymo darbams ir kitoms reikmėms finansuoti ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, jų padariniais likviduoti, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį ir kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.

3. Civilinės saugos priemonių atsargos – valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų dalis, skiriama krizės valdymui užtikrinti krizės metu, krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos funkcionavimui užtikrinti ekstremaliųjų situacijų metu bei krizių valdymo ir civilinės

saugos pratyboms, teikiant priimančiosios šalies paramą, mobilizacinio ir priimančiosios šalies paramos mokymo pratyboms, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį ir kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIV-1651](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26608

4. Medicinos atsargos – valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų dalis, skiriama sveikatos priežiūrai užtikrinti ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, krizių valdymo ir civilinės saugos pratyboms, teikiant priimančiosios šalies paramą, mobilizacinio ir priimančiosios šalies paramos mokymo pratyboms, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį ir kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIV-1651](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26608

5. Žemės ūkio ir (arba) maisto produktų atsargos – valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų dalis, skiriama nukentėjusiems gyventojams aprūpinti žemės ūkio ir (arba) maisto produktais ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, teikiant priimančiosios šalies paramą, mobilizacinio ir priimančiosios šalies paramos mokymo pratyboms, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį ir kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.

6. Susisiekimo atsargos – valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų dalis, skiriama ryšių ir infrastruktūros priežiūrai užtikrinti ekstremaliųjų situacijų ar krizės metu, krizių valdymo ir civilinės saugos pratyboms, teikiant priimančiosios šalies paramą, mobilizacinio ir priimančiosios šalies paramos mokymo pratyboms, paskelbus mobilizaciją, įvedus nepaprastąją ar karo padėtį ir kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIV-1651](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26608

7. Valstybės rezervą gali sudaryti ir kitos šio straipsnio 2–6 dalyse nenurodytos materialinių išteklių atsargos, reikalingos šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytiems tikslams.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2258](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-03, i. k. 2019-10928

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

## **5 straipsnis. Valstybės rezervo nuosavybė**

Valstybės rezervo lėšos ir materialinių išteklių atsargos, įsigytos valstybės lėšomis, nepaisant jų saugojimo vietos, yra valstybės nuosavybė.

## **6 straipsnis. Valstybės rezervo finansavimas**

1. Valstybės rezervo sudarymas, kaupimas ir tvarkymas finansuojamas:

- 1) valstybės biudžeto asignavimais;
- 2) lėšomis, gautomis pardavus valstybei nuosavybės teise priklausančias valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas;
- 3) lėšomis, gautomis pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis;
- 4) kitomis teisėtai gautomis lėšomis.

2. Šio straipsnio 1 dalyje išvardytų finansavimo šaltinių lėšų apskaita tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu (toliau – Buhalterinės apskaitos įstatymas), Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės izdo įstatymu ir kitais teisės aktais pagal valstybės rezervo programas. Šių programų lėšas naudoja valstybės rezervo tvarkytojai.

3. Vyriausybė kiekvienais metais nustato valstybės rezervo lėšų sumą, kuri negali būti panaudota einamajam valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kaupimui ir tvarkymui. Šias valstybės rezervo lėšas naudoja valstybės rezervo koordinatorius.

#### **7 straipsnis. Valstybės rezervo duomenų slaptumas**

Valstybės rezervo duomenys yra įslaptinta informacija, kuri įslaptinama, saugoma, naudojama ir išslaptinama įstatymų nustatyta tvarka, jeigu šis įstatymas nenustato ko kita. Duomenų apsaugą organizuoja ir atlieka valstybės rezervo koordinatorius, valstybės rezervo tvarkytojai ir valstybės rezervo atsakingieji saugotojai.

### **ANTRASIS SKIRSNIS**

#### **VALSTYBĖS REZERVO SUDARYMAS, KAUPIMAS IR TVARKYMAS**

#### **8 straipsnis. Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo ir tvarkymo sąlygos**

1. Vyriausybė tvirtina valstybės rezervo lėšų dydį ir sukaupimo terminus, valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų nomenklatūrą ir jos sudarymo principus, valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kiekį, sukaupimo terminus ir valstybės rezervo atsakinguosius saugotojus, taip pat pagal preliminarąsias ir (arba) rezervavimo sutartis planuojamų prireikus įsigyti materialinių išteklių nomenklatūrą ir kiekius.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

Nr. [XIV-933](#), 2022-03-10, paskelbta TAR 2022-03-16, i. k. 2022-04821

2. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos turi atitikti Lietuvos Respublikoje nustatytus jų saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai bei kokybės reikalavimus ir tikti ilgalaikiam saugojimui. Materialinių išteklių atitiktis nustatytiems saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai bei kokybės reikalavimams tvirtinama įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta

tvarka.

### **9 straipsnis. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų pirkimas valstybės lėšomis ir jų keitimas**

1. Valstybės rezervo tvarkytojai valstybės rezervui skirtus materialinius išteklius valstybės lėšomis perka Viešųjų pirkimų įstatymo, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nustatyta tvarka.

2. Šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos keičiamos, jeigu saugojimo metu nustatoma gamybos trūkumų arba jeigu šie ištekliai neatitinka nustatytų saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai bei kokybės reikalavimų ar netinka ilgalaikiam saugojimui. Keičiamų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų grąžinimo pardavėjui, atlyginimo už jas ir keitimo išlaidų padengimo sąlygos ir tvarka nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu valstybės rezervo tvarkytojo ir pardavėjo pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytomis sąlygomis. Jeigu keičiamų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų neįmanoma grąžinti pagal pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas, šie ištekliai parduodami arba nurašomi Vyriausybės nustatyta tvarka valstybės rezervo tvarkytojo sprendimu.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

### **10 straipsnis. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimas ir užtikrinimas**

1. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos saugomos ir (arba) rezervavimo atveju laikomos Lietuvos Respublikos teritorijoje. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos saugomos:

1) joms saugoti skirtuose statiniuose, kurių projektavimo techninės ir specialiosios sąlygos ir statinio techninės charakteristikos privalo atitikti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus saugomų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kokybės, saugumo ir panaudojimo galimybių reikalavimus;

2) valstybės rezervo atsakingųjų saugotojų sandėliuose, vadovaujantis valstybės rezervo tvarkytojo ir valstybės rezervo atsakingojo saugotojo pasaugos sutartyje nustatyta materialinių išteklių atsargų saugojimo tvarka.

2. Materialinių išteklių atsargos, kurių pirkimas numatytas pagal preliminarįsias ir (arba) rezervavimo sutartis, nėra nuolatos saugomos; jų tiekimas šiame įstatyme numatytais atvejais užtikrinamas valstybės rezervo tvarkytojo ir tiekėjo sudarytos preliminariosios ir (arba) rezervavimo sutarties sąlygomis.

3. Materialinių išteklių atsargos, kurių pirkimas numatytas pagal rezervavimo sutartis, rezervuojamos ir laikomos atskiruose statiniuose (atskirose patalpose) arba atskirtose jų patalpose ir susidarius ekstremaliajai situacijai, krizės atveju, paskelbus mobilizaciją ir (arba) įvedus nepaprastąją ar karo padėtį, negali būti be Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos leidimo naudojamos jokiems kitiems tikslams.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

Nr. [XIV-933](#), 2022-03-10, paskelbta TAR 2022-03-16, i. k. 2022-04821

## **11 straipsnis. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimas**

1. Šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos atnaujinamos, kai:

- 1) iki jų tinkamumo naudoti termino pabaigos liko ne daugiau kaip pusė viso tinkamumo naudoti laiko;
- 2) nepasibaigus tinkamumo naudoti terminui pablogėja jų kokybė;
- 3) jos neatitinka pasikeitusių Lietuvos Respublikoje nustatytų saugos ir nekenksmingumo sveikatai bei aplinkai reikalavimų arba analogiškų rinkoje esančių materialinių išteklių kokybės standartų ar techninio lygio.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

2. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas atnaušina valstybės rezervo tvarkytojai.

3. Šio straipsnio 1 dalyje išvardytais valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo atvejais Vyriausybės nustatyta tvarka:

- 1) atsargos parduodamos ir įsigyjama tiek pat analogiškų materialinių išteklių atsargų;
- 2) civilinės saugos priemonių atsargos, kurios nebuvo parduotos atliekant atnaujinimą arba kurių pardavimo išlaidos būtų didesnės negu lėšos, gautos už parduotas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas, gali būti perduotos patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti valstybės institucijoms jų steigimo dokumentuose nurodytai veiklai vykdyti ir savivaldybėms savarankiškosioms ir valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

3) žemės ūkio ir maisto produktų atsargos, kurios nebuvo parduotos atliekant atnaujinimą, bet iki jų tinkamumo vartoti termino pabaigos liko ne daugiau kaip 60 kalendorinių dienų, labdaros teikėjų prašymu gali būti jiems neatlygintinai perduotos nuosavybės teise labdarai gyventojams teikti;

4) medicinos atsargos, kurios nebuvo parduotos atliekant atnaujinimą, bet iki jų tinkamumo vartoti termino pabaigos liko ne daugiau kaip 6 mėnesiai, Lietuvos nacionalinei

sveikatos sistemai priklausančių sveikatos priežiūros biudžetinių įstaigų prašymu gali būti patikėjimo teise perduotos jų steigimo dokumentuose nurodytai veiklai vykdyti;

5) medicinos atsargos, kurios nebuvo parduotos atliekant atnaujinimą, bet iki jų tinkamumo vartoti termino pabaigos liko ne daugiau kaip 6 mėnesiai, Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių sveikatos priežiūros viešųjų ar kitų įstaigų ir įmonių prašymu gali būti neatlygintinai perduotos jų nuosavybės jų steigimo dokumentuose nurodytai veiklai vykdyti. Perduodamos medicinos atsargos gali būti naudojamos tik iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo finansuojamoms sveikatos priežiūros paslaugoms teikti.

4. Atnaujinant valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas, sprendimą dėl šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytų atsargų pardavimo, 2–5 punktuose nurodytų atsargų perdavimo priima Vyriausybė arba jos pavedimu valstybės rezervo tvarkytojas. Vyriausybės arba valstybės rezervo tvarkytojo sprendime atitinkamai turi būti nurodyta valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga, įgaliota sudaryti atsargų perdavimo–priėmimo aktą arba pirkimo–pardavimo sutartį. Šio straipsnio 3 dalies 2–5 punktuose nurodytais atvejais sprendime dėl atsargų perdavimo turi būti nurodytos perduodamos atsargos.

5. Lėšos, gautos už parduotas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas, skiriamos šių materialinių išteklių atsargų kiekiui atnaujinti ir tais finansiniais metais nustatytam šių ir kitų materialinių išteklių atsargų kiekiui sukaupti.

6. Kai Vyriausybės sprendimu mažinamas valstybės rezerve saugomų materialinių išteklių atsargų kiekis, nereikalingos valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos perleidžiamos šio straipsnio 3 dalyje nustatytais tvarka ir būdais.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

## **12 straipsnis. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų nurašymas**

1. Šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos, kurios nebuvo parduotos ar perduotos valstybės institucijoms, savivaldybėms, labdaros teikėjams, Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančioms biudžetinėms, viešosioms ar kitoms sveikatos priežiūros įstaigoms ar įmonėms ir kurių neįmanoma parduoti, kadangi saugojimo metu pasibaigė jų tinkamumo naudoti (vartoti) terminas arba šie ištekliai nebeatitinka Lietuvos Respublikoje nustatytų saugos ir nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai reikalavimų ar analogiškų rinkoje esančių materialinių išteklių kokybės standartų ar techninio lygio, nurašomos Vyriausybės nustatyta tvarka valstybės rezervo tvarkytojo sprendimu.

2. Jeigu dėl šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų trūkumų atsiradusių nuostolių atlyginimo neįmanoma išieškoti vadovaujantis Civilinio kodekso nuostatomis dėl to, kad neįmanoma nustatyti asmenų, atsakingų

už susidariusius nuostolius, ar dėl nenugalimos jėgos aplinkybių, nustatytų Civiliniame kodekse, šie nuostoliai nurašomi Vyriausybės sprendimu su valstybės rezervo koordinatoriumi suderintu valstybės rezervo tvarkytojo siūlymu.

3. Nurašytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų sunaikinimą Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja valstybės rezervo tvarkytojas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

### **13 straipsnis. Valstybės rezervo, naftos produktų ir naftos valstybės atsargų naudojimas**

1. Valstybės rezervas, naftos produktų ir naftos valstybės atsargos gali būti naudojami:

- 1) šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje išvardytiems poreikiams tenkinti;
- 2) teikiant priimančiosios šalies paramą;

3) pagalbai kitoms valstybėms suteikti pagal galiojančias Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis arba kai kitos valstybės ar tarptautinės organizacijos pateikia prašymą suteikti pagalbą materialiniais ištekliais arba pagalbai Lietuvos Respublikos piliečiams užsienyje krizės ar ekstremaliosios situacijos atvejais.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais Vyriausybė priima sprendimą panaudoti valstybės rezervo lėšas, materialinių išteklių atsargas, naftos produktų ir naftos valstybės atsargas, išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytą išimtį. Valstybės rezervo lėšos skiriamos ir naudojamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Vyriausybė ar jos pavedimu valstybės rezervo tvarkytojas nustato valstybės, savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus, gyventojus, Lietuvos Respublikos piliečius užsienyje, kuriems paskirstomos valstybės rezervo lėšos ir materialinių išteklių atsargos, naftos produktų ir naftos valstybės atsargos.

4. Susidarius ekstremaliajai situacijai, krizės atveju, paskelbus mobilizaciją ir (arba) įvedus nepaprastąjį ar karo padėtį, valstybės rezervo tvarkytojas už šių situacijų valdymą ar administravimą atsakingų institucijų prašymu turi teisę pats priimti sprendimą panaudoti jo tvarkomas arba pagal jo sudarytas preliminarąsias ir (arba) rezervavimo sutartis užtikrinamas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas. Šis sprendimas priimamas ne vėliau kaip kitą dieną po šioje dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos. Valstybės rezervo tvarkytojo sprendimas panaudoti valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas turi būti nedelsiant pateiktas Vyriausybei. Jeigu Vyriausybė šiam sprendimui nepritaria, žalą, atsiradusią dėl nepagrįsto valstybės rezervo panaudojimo, valstybės rezervo tvarkytojas atlygina įstatymų nustatyta tvarka. Valstybės rezervo tvarkytojas, priėmęs sprendimą panaudoti valstybės rezervo materialinių

išteklių atsargas, turi iš karto po sprendimo priėmimo, vadovaudamasis preliminarąja sutartimi, su atitinkamu tiekėju sudaryti valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų pirkimo sutartį ir (arba) imtis veiksmų, kad, vadovaujantis rezervavimo sutartimi, materialinių išteklių atsargos jam būtų perduotos nuosavybės teise.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais naudojamų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų, naftos produktų ir naftos valstybės atsargų gabenimą į panaudojimo vietą organizuoja ekstremaliųjų situacijų operacijų centrai arba krizės metu – Nacionalinis krizių valdymo centras, o į panaudojimo vietą gabena valstybės, savivaldybių institucijos, įstaigos, įmonės ar kiti subjektai, dalyvaujantys likviduojant ekstremaliąją situaciją ar krizę, arba valstybės ir savivaldybių institucijos, prašančios suteikti pagalbą, arba preliminariose ir (arba) rezervavimo sutartyse nurodyti subjektai.

6. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarką nustato valstybės rezervo tvarkytojai, o naftos produktų ir naftos valstybės atsargų panaudojimo tvarka nustatoma naftos produktų tiekimo ir vartojimo apribojimų taikymo plane.

7. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos gali būti naudojamos krizių valdymo ir civilinės saugos pratybų, tarptautinės pagalbos teikimo komandos pratybų ir mobilizacinio ar priimančiosios šalies paramos mokymo pratybų metu Vyriausybės nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIV-1651](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26608

#### **14 straipsnis. Valstybės rezervo atkūrimas**

Šio įstatymo 13 straipsnyje nustatytais atvejais panaudotų valstybės rezervo lėšų ir materialinių išteklių atsargų atkūrimo terminus ir tvarką nustato Vyriausybė, priimdama sprendimą panaudoti valstybės rezervo atsargas.

### **TREČIASIS SKIRSNIS**

#### **VALSTYBĖS REZERVO ADMINISTRAVIMAS**

#### **15 straipsnis. Valstybės rezervo administravimo subjektai**

1. Valstybės rezervo administravimo subjektai yra valstybės rezervo koordinatorius, valstybės rezervo tvarkytojai ir valstybės rezervo atsakingieji saugotojai.

2. Valstybės rezervo atsakingieji saugotojai ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parenkami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

3. Valstybės rezervo koordinatoriaus nurodymai dėl valstybės rezervo administravimo yra privalomi valstybės rezervo tvarkytojams, o valstybės rezervo tvarkytojų nurodymai – valstybės

rezervo atsakingiesiems saugotojams.

## **16 straipsnis. Valstybės rezervo koordinatorius**

Valstybės rezervo koordinatorius:

- 1) kiekvienais metais teikia Vyriausybei siūlymus dėl valstybės rezervo lėšų dydžio, materialinių išteklių atsargų nomenklatūros ir kiekio, sukaupimo termino ir valstybės rezervo atsakingųjų saugotojų patvirtinimo;
- 2) kiekvienais metais teikia Vyriausybei siūlymus dėl valstybės biudžeto asignavimų ir kitų valstybės lėšų skyrimo valstybės rezervui sudaryti, kaupti ir tvarkyti;
- 3) derina valstybės rezervo tvarkytojų teikiamus dokumentus, reglamentuojančius jų veiklos sričiai priklausančio valstybės rezervo atsargų sudarymą, kaupimą ir tvarkymą.

## **17 straipsnis. Valstybės rezervo tvarkytojas**

1. Valstybės rezervo tvarkytojas:

- 1) teikia valstybės rezervo koordinatoriui siūlymus dėl valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų nomenklatūros, kiekio, sukaupimo termino, valstybės rezervo atsakingųjų saugotojų nustatymo;
- 2) teikia valstybės rezervo koordinatoriui siūlymus dėl valstybės biudžeto lėšų poreikio valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti;
- 3) suderinęs su valstybės rezervo koordinatoriumi, pagal priskirtą kuravimo sritį teikia Vyriausybei siūlymus dėl valstybės rezervo kaupimo užduočių pakeitimo ir teisės aktų, susijusių su valstybės rezervo tvarkymu, projektus;
- 4) Buhalterinės apskaitos įstatymo nustatyta tvarka organizuoja valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų apskaitą;
- 5) sudaro pasaugos sutartis su valstybės rezervo atsakingaisiais saugotojais;
- 6) sudaro preliminarįsias ir (arba) rezervavimo sutartis dėl valstybės rezervo materialinių išteklių poreikių tenkinimo ir atlieka preliminarųjų ir (arba) rezervavimo sutarčių vykdymo priežiūrą šio įstatymo 18<sup>1</sup> straipsnyje nustatyta tvarka, prireikus šių sutarčių pagrindu įsigyja valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas;

*Papildyta straipsnio punktu:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIV-933](#), 2022-03-10, paskelbta TAR 2022-03-16, i. k. 2022-04821

- 7) pagal pirkimo dokumentus moka už pirktas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas arba už jų rezervavimą;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIV-933](#), 2022-03-10, paskelbta TAR 2022-03-16, i. k. 2022-04821

*Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

8) Vyriausybės nustatyta tvarka priima sprendimus nurašyti šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

9) suderinęs su valstybės rezervo koordinatoriumi, teikia Vyriausybei siūlymus nurašyti dėl šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų trūkumo atsiradusius nuostolius, viršijančius natūralios netekties normas, jeigu negalima išreikalauti atkurti trūkstamas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas ir išieškoti nuostolių atlyginimą iš už jų susidarymą atsakingų asmenų;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

10) organizuoja ir kontroliuoja šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimą, keitimą, atkūrimą bei sunaikinimą ir tikrina valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo sąlygas;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

11) organizuoja šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų darbinės būklės periodinius tikrinimus;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

12) naudoja su valstybės rezervo tvarkymu ir administravimu susijusias šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas ir kontroliuoja jų naudojimą.

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

2. Valstybės rezervo tvarkytojas turi teisę kreiptis į kitas kompetentingas institucijas, kad jos atliktų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų tikrinimus.

3. Valstybės rezervo tvarkytojas turi teisę perduoti šio straipsnio 1 dalies 4, 6, 9, 10, 11 punktuose nustatytas valstybės rezervo tvarkytojo funkcijas valstybės rezervo atsakingiesiems saugotojams.

## **18 straipsnis. Valstybės rezervo atsakingasis saugotojas**

1. Valstybės rezervo atsakingasis saugotojas:

1) Buhalterinės apskaitos įstatymo nustatyta tvarka traukia į apskaitą saugomas šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas;

2) vadovaudamasis Civilinio kodekso nuostatomis ir vykdydamas sudarytoje pasaugos sutartyje nustatytus įsipareigojimus, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka inventorizuoja saugomas šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas ir informuoja rezervo tvarkytoją apie inventorizacijos rezultatus;

3) užtikrina tinkamą šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimą, jų tinkamos kokybės išlaikymą;

4) kontroliuoja, ar saugomos šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos atitinka Lietuvos Respublikoje nustatytus saugos ir nekenksmingumo sveikatai bei aplinkai reikalavimus;

5) palaiko valstybės rezervui priklausančių saugomų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų materialinių išteklių atsargų darbinę būklę;

6) užtikrina, kad valstybės rezervo naudojimo metu saugomos šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos būtų laiku perduotos Vyriausybės nustatytiems subjektams.

2. Valstybės rezervo atsakingojo saugotojo, saugančio valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas, įsipareigojimai ir atsakomybė nustatomi valstybės rezervo tvarkytojo ir valstybės rezervo atsakingojo saugotojo sudarytoje pasaugos sutartyje.

3. Valstybės rezervo atsakingasis saugotojas, nepažeisdamas pasaugos sutartyje nustatytų sąlygų, valstybės rezervo tvarkytojo leidimu gali sudaryti pasaugos sutartis su kitomis įmonėmis dėl šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362

### **18<sup>1</sup> straipsnis. Tiekėjo pareigos ir pareigų laikymosi priežiūra**

1. Tiekėjas, sudaręs preliminarįją arba rezervavimo sutartį su valstybės rezervo tvarkytoju, užtikrina, kad valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos sudarius pirkimo sutartį preliminariosios sutarties pagrindu arba pagal rezervavimo sutartį būtų laiku perduotos Vyriausybės ar jos pavedimu valstybės rezervo tvarkytojo nustatytiems subjektams, sudaro galimybę valstybės rezervo tvarkytojui ne rečiau kaip du kartus per metus patikrinti tiekėjo galimybes užtikrinti preliminariojoje arba rezervavimo sutartyje nustatyto kiekio ir rūšies valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų tiekimą ir jų pristatymą per preliminariojoje arba rezervavimo sutartyje nustatytą terminą (toliau – tiekimas ir pristatymas).

2. Tikrinant tiekėjo galimybes užtikrinti tiekimą ir pristatymą, valstybės rezervo tvarkytojo prašymu tiekėjas per valstybės rezervo tvarkytojo nustatytą ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų

terminą privalo pateikti dokumentus, patvirtinančius tiekėjo galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą. Tiekėjo motyvuotu prašymu šioje dalyje nurodytas 5 darbo dienų terminas valstybės rezervo tvarkytojo sprendimu vieną kartą gali būti pratęstas ne daugiau kaip 5 darbo dienomis. Tiekėjas, negalėdamas pateikti dokumentų, patvirtinančių tiekėjo galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą, turi teisę pateikti kitus faktinius duomenis, patvirtinančius galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą. Valstybės rezervo tvarkytojas, atsižvelgdamas į preliminariniojoje arba rezervavimo sutartyje nurodytą valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kiekį ir rūšį, pristatymo terminus, vertina, ar tiekėjo pateikti dokumentai arba kiti faktiniai duomenys patvirtina tiekėjo galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą.

3. Valstybės rezervo tvarkytojas privalo vienašališkai nutraukti preliminarinį arba rezervavimo sutartį su tiekėju, kuris per valstybės rezervo tvarkytojo nustatytą terminą nepateikia dokumentų ir (arba) faktinių duomenų, patvirtinančių tiekėjo galimybę užtikrinti tiekimą ir pristatymą, ir neprašo pratęsti termino reikalingiems dokumentams ar kitiems faktiniams duomenims pateikti arba, pratęsęs terminą, nepateikia reikiamų dokumentų ir (arba) faktinių duomenų, arba pateikia dokumentus ir (arba) faktinius duomenis, kurie nepatvirtina tiekėjo galimybės užtikrinti tiekimą ir pristatymą. Nutraukiant preliminarinį arba rezervavimo sutartį, laikomasi Viešųjų pirkimų įstatyme ir Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatyme nustatytos preliminarinių ir pirkimų sutarčių nutraukimo tvarkos.

4. Kiti tiekėjo įsipareigojimai ir atsakomybė, atsižvelgiant į preliminariniojoje arba rezervavimo sutartyje nurodomą tiekimą ir pristatymą, nustatomi valstybės rezervo tvarkytojo ir tiekėjo sudarytoje preliminariniojoje arba rezervavimo sutartyje.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIV-933](#), 2022-03-10, paskelbta TAR 2022-03-16, i. k. 2022-04821

## **KETVIRTASIS SKIRSNIS**

### **BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

#### **19 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo reikalavimų pažeidimus**

1. Šio įstatymo reikalavimus pažeidęs asmenys atsako šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

2. Materialinių išteklių pardavėjų atsakomybė už tai, kad valstybės nuosavybėn parduodami materialiniai ištekliai, skirti valstybės rezervo materialinių išteklių atsargoms sudaryti, neatitinka šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų, šalių susitarimu nustatoma vadovaujantis Civiliniu kodeksu valstybės rezervo tvarkytojo ir pardavėjo sudaromose pirkimo–pardavimo sutartyse. Sudarant šias sutartis, būtina laikytis sąlygos, kad pardavėjas atlygina materialinių išteklių, neatitinkančių šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų, keitimo išlaidas ir sumoka ne mažiau kaip 5 procentų neatitinkančių reikalavimų materialinių išteklių pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytos vertės dydžio baudą.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

**Pakeitimai:**

1.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [X-807](#), 2006-09-14, Žin., 2006, Nr. 107-4045 (2006-10-06), i. k. 1061010ISTA000X-807  
Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo 2, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas
2.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XI-1417](#), 2011-05-26, Žin., 2011, Nr. 72-3468 (2011-06-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1417  
Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo 2, 3, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymas
3.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XI-2065](#), 2012-06-12, Žin., 2012, Nr. 69-3530 (2012-06-21), i. k. 1121010ISTA0XI-2065  
Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo pakeitimo įstatymas
4.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XII-1320](#), 2014-11-11, paskelbta TAR 2014-11-18, i. k. 2014-17044  
Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo Nr. VIII-1908 2 straipsnio pakeitimo įstatymas
5.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XIII-2258](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-03, i. k. 2019-10928  
Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo Nr. VIII-1908 2, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymas
6.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XIII-2497](#), 2019-10-17, paskelbta TAR 2019-10-31, i. k. 2019-17362  
Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo Nr. VIII-1908 2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 18 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 18-1 straipsniu įstatymas
7.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XIV-933](#), 2022-03-10, paskelbta TAR 2022-03-16, i. k. 2022-04821  
Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo Nr. VIII-1908 2, 8, 10, 13, 17 ir 18-1 straipsnių pakeitimo įstatymas
8.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XIV-1651](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-23, i. k. 2022-26608  
Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo Nr. VIII-1908 2, 3, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymas